

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-120>

УДК 338.48

SWOT-СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЛІСОВОГО ЕКОТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

SWOT-STRATEGIES FOR THE DEVELOPMENT OF FOREST ECOTOURISM IN UKRAINE

Міхнюк Денис Сергійович

аспірант,

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-2282-0388>**Mikhniuk Denys**

Open International University of Human Development «Ukraine»

У статті досліджено економічне середовище розвитку лісового екотуризму в Україні. Обґрунтовано доцільність застосування SWOT-аналізу для виявлення ключових сильних і слабких сторін, можливостей і загроз, що формують умови функціонування лісового екотуризму. Визначено домінантні фактори економічного середовища, які впливають на конкурентоспроможність екотуристичних дестинацій, рівень інвестиційної привабливості та стійкість розвитку галузі. Запропоновано стратегічні орієнтири використання внутрішнього потенціалу лісових територій для нівелювання зовнішніх ризиків, зокрема економічної нестабільності, кліматичних загроз та інституційних обмежень. Результати дослідження можуть бути використані при формуванні регіональних програм розвитку лісового екотуризму та удосконаленні механізмів управління природно-рекреаційними ресурсами.

Ключові слова: лісовий екотуризм, стратегія розвитку, економічне середовище, туризм, екотуристичні дестинації.

The article examines the economic environment of forest ecotourism development in Ukraine in the context of sustainable forest resource management and post-crisis regional economic transformation. Forest ecotourism is considered a promising direction for balancing environmental conservation objectives with socio-economic development needs, particularly in forest-rich regions. The study substantiates the applicability of SWOT analysis as an analytical tool for identifying key internal strengths and weaknesses as well as external opportunities and threats shaping the functioning of forest ecotourism. Special attention is paid to the economic, institutional, and managerial factors that determine the competitiveness, investment attractiveness, and resilience of forest ecotourism destinations. The results of the SWOT analysis reveal that the main strengths of the economic environment include significant natural and recreational potential of forest ecosystems, growing demand for environmentally oriented tourism products, and the capacity of local entrepreneurship and communities to participate in ecotourism development. At the same time, major constraints are associated with fragmented governance structures, insufficient investment in ecotourism infrastructure, limited access to financial resources, and weak integration of forest ecotourism into regional development strategies. External opportunities are linked to European integration processes, access to international funding instruments, digitalization of tourism management, and the increasing role of sustainable tourism in post-war recovery policies. Key threats include macroeconomic instability, climate change impacts, excessive recreational pressure on forest ecosystems, and institutional uncertainty. Based on the identified factors, the article proposes strategic guidelines focused on leveraging internal strengths to mitigate external threats. These guidelines emphasize community involvement, diversification of ecotourism products, implementation of environmental standards, and the use of digital tools for managing tourist flows. The findings contribute to the theoretical understanding of the economic environment of forest ecotourism and provide practical recommendations for developing sustainable and competitive forest ecotourism destinations in Ukraine.

Keywords: forest ecotourism, development strategy, economic environment, tourism, ecotourism destinations.

Постановка проблеми. Розвиток лісового екотуризму є одним із ключових напрямів реалізації концепції сталого розвитку, що

має значний соціально-економічний та екологічний вплив як на глобальному, так і на національному рівнях. У контексті реалізації

Цілей сталого розвитку ООН, затверджених у Порядку денному до 2030 року, лісовий екотуризм безпосередньо пов'язаний із досягненням ЦСР 8 «Гідна праця та економічне зростання», ЦСР 12 «Відповідальне споживання та виробництво», ЦСР 13 «Боротьба зі зміною клімату» та ЦСР 15 «Збереження екосистем суші» [6]. Його розвиток сприяє збереженню лісових екосистем, формуванню екологічно відповідальних моделей споживання та диверсифікації регіональної економіки.

Відповідно до підходів Програми ООН з навколишнього середовища та Всесвітньої туристичної організації, екотуризм розглядається як інструмент поєднання економічного зростання з охороною природних ресурсів [8, с.540]. Особливої актуальності це набуває для країн із високою часткою лісових територій, де розвиток екотуризму може забезпечити альтернативні джерела доходів, зменшити залежність від ресурсно-видобувних видів діяльності та стимулювати інвестиції у природоохоронну інфраструктуру.

В Україні економічне середовище розвитку лісового екотуризму залишається складним і суперечливим. З одного боку, зростає попит на природоорієнтовані туристичні продукти, активізується внутрішній туризм, з'являються локальні екотуристичні ініціативи. З іншого – має місце недостатність фінансування, слабка координація між органами лісового господарства та туристичними структурами, низький рівень цифровізації управління рекреаційними потоками. У результаті економічний потенціал лісового екотуризму використовується фрагментарно.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Найновіші оглядові та емпіричні роботи наголошують, що відбудова природних територій після конфліктів потребує інтегрованих підходів, де екотуризм може слугувати інструментом одночасної екологічної реабілітації та економічного відновлення місцевих громад. Зокрема, М. Мельникович, М. Ніжник та інші [6] у своїй праці про маршрути та шляхи післявоєнного відновлення українських лісових соціо-екологічних систем підкреслюють необхідність поєднання наукового моніторингу, громадської участі й політики, орієнтованої на відновлення ландшафтів і біорізноманіття – а, отже, і роль екотуризму в цьому процесі. Це формує нову рамку для розуміння, як екотуристичні ініціативи можуть підтримувати прозоре, сталий економічний розвиток регіонів.

Роботи, що аналізують трансформаційну динаміку туризму в Україні після 2022 р.,

демонструють: система туризму змінюється нелінійно – від падіння потоків у деяких регіонах до швидкої адаптації внутрішнього попиту та планування «післявоєнного» відродження. Для лісового екотуризму це означає як ризики (безпека, руйнування інфраструктури), так і можливості (реінвестиції у природно-орієнтовані продукти, міжнародні програми відновлення) [10]. Ці висновки актуалізують потребу в адаптивних інституційних механізмах, що поєднують відновлення природи і розвиток місцевої економіки [9].

Сучасні наукові дослідження підтверджують, що ефективний розвиток екотуризму можливий лише за умови інтегрованого підходу, який поєднує економічні стимули, інституційну підтримку, участь громад та інноваційні технології моніторингу [1; 3; 4; 7]. Особлива увага приділяється оцінці рекреаційної місткості територій, управлінню туристичними потоками та використанню цифрових інструментів для зменшення екологічного навантаження [8; 9].

Останні дослідження демонструють значний зсув у бік використання просторових і сенсорних технологій для управління рекреаційною місткістю та моніторингу екологічного навантаження. Статті про застосування GIS у екотуризмі та бази даних відвідувань у європейських природних зонах показують, що поєднання дистанційного зондування, підрахунків відвідувань і місцевих спостережень дає надійну основу для прийняття економічних рішень (наприклад – ціноутворення, зонування, інвестиційні пріоритети для інфраструктури) [3]. Для України це – конкретний інструмент підвищення ефективності управління потоками й мінімізації шкоди природі.

Європейські дослідження з екологічного менеджменту рекомендують використовувати оцінку екосистемних послуг як частину стратегії розвитку екотуризму: монетизація певних послуг (інтерпретація, рекреація, збереження біорізноманіття) дозволяє створити економічні стимули для охорони лісів. Інтеррегіональні посібники та кейси демонструють, що формування локальних кластерів (громада-бізнес-державні органи) підвищує інвестиційну привабливість і дозволяє розподіляти вигоди від туризму ширше по території [7, с. 23-29]. Для України впровадження таких підходів може стати ключем до сталого фінансування природоохоронних заходів і створення робочих місць у сільській місцевості.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на зрос-

таючий науковий інтерес до проблематики екотуризму та сталого використання лісових ресурсів, аналіз сучасних досліджень свідчить про наявність низки невирішених питань, що суттєво обмежують формування ефективного економічного середовища розвитку лісового екотуризму в Україні. Більшість наявних наукових праць зосереджуються переважно на ресурсному потенціалі лісових територій, екологічних аспектах охорони природи або загальних принципах сталого туризму, тоді як економічні умови функціонування лісового екотуризму розглядаються фрагментарно та без системної інтеграції.

Першою невирішеною частиною загальної проблеми є відсутність комплексного аналізу економічного середовища лісового екотуризму, що охоплював би одночасно макроекономічні, регіональні та мікроекономічні чинники. Існуючі дослідження, як правило, розглядають окремі елементи – інвестиції, інфраструктуру, попит або участь громад – без урахування їх взаємозв'язків. Це унеможливує формування цілісного уявлення про сильні та слабкі сторони економічного середовища, а також про його здатність адаптуватися до зовнішніх викликів.

Ще однією невирішеною проблемою є відсутність уніфікованих підходів до оцінки рекреаційної місткості лісових територій та управління туристичними потоками. Більшість наявних досліджень або ігнорують питання екологічних лімітів, або розглядають їх суто з природоохоронної точки зору без інтеграції економічних інструментів регулювання. Це призводить до хаотичного розвитку екотуристичних дестинацій, зростання екологічних ризиків та зниження довгострокової економічної ефективності.

Наступною невирішеною складовою є обмежене використання стратегічних аналітичних інструментів, зокрема SWOT-аналізу, для оцінки економічного середовища лісового екотуризму. У наявних дослідженнях SWOT-аналіз застосовується або фрагментарно, або зосереджується на загальному розвитку туризму без урахування специфіки лісових екосистем, їхньої вразливості та ролі екосистемних послуг. Відсутність адаптованого SWOT-підходу ускладнює ідентифікацію ключових внутрішніх та зовнішніх факторів, що визначають можливості та загрози розвитку галузі.

Таким чином, існує об'єктивна потреба у проведенні комплексного SWOT-аналізу економічного середовища розвитку лісового еко-

туризму в Україні, який би дозволив систематизувати наявні проблеми, виявити стратегічні резерви зростання та сформулювати науково обґрунтовані рекомендації для органів влади, бізнесу та місцевих громад. Саме заповнення зазначених прогалів створює підґрунтя для подальшого формування адаптивних і стійких моделей розвитку лісового екотуризму.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначення можливостей застосування SWOT-аналізу для відстеження, оцінювання та використання внутрішніх і зовнішніх факторів впливу при формуванні стратегічних орієнтирів розвитку лісового екотуризму в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Обґрунтовуючи доцільність застосування альтернативних SWOT-стратегій як інструменту стратегічного аналізу економічного середовища розвитку лісового екотуризму в Україні, доцільно зазначити таке. SWOT-аналіз як метод системної оцінки сильних і слабких сторін об'єкта дослідження, а також зовнішніх можливостей і загроз, дозволяє комплексно проаналізувати умови функціонування лісового екотуризму та визначити потенціал його подальшого розвитку в умовах економічної та інституційної невизначеності.

Використання альтернативних SWOT-стратегій у даному дослідженні здійснюється в контексті реалізації принципів сталого розвитку та адаптивного управління природними ресурсами. Такий підхід дає змогу не лише ідентифікувати ключові внутрішні та зовнішні фактори впливу на розвиток лісового екотуризму, але й оцінити можливі напрями стратегічних рішень з урахуванням екологічної вразливості лісових екосистем, економічних обмежень та соціальних інтересів місцевих громад.

Для забезпечення порівнянності результатів аналізу було застосовано єдину систему критеріїв оцінки сильних і слабких сторін, а також можливостей і загроз розвитку лісового екотуризму. Оцінювання факторів здійснювалося з використанням експертного методу за п'ятибальною шкалою, де:

5 балів – максимально значущий вплив фактору;

4 бали – значний вплив фактору;

3 бали – помітний вплив фактору;

2 бали – помірний вплив фактору;

1 бал – незначний вплив фактору [5, с.200].

Загальна оцінка впливу кожної групи факторів визначається як сума відповідних балів, що дозволяє виявити домінантні складові

економічного середовища розвитку лісового екотуризму. На основі отриманих результатів формується SWOT-матриця, яка відображає співвідношення внутрішніх характеристик сектору та зовнішніх умов його функціонування.

З метою визначення найбільш доцільних стратегічних орієнтирів розвитку лісового екотуризму доцільно проаналізувати комбінації взаємодії факторів у межах SWOT-матриці. Для цього визначається сила взаємодії між групами факторів шляхом обчислення добутку сумарних оцінок відповідних складових за формулами (1)–(4). Такий підхід дозволяє ідентифікувати пріоритетні стратегічні напрями – зокрема стратегії використання сильних сторін для реалізації можливостей, мінімізації загроз або подолання внутрішніх слабкостей – що є основою для формування обґрунтованих управлінських рішень у сфері розвитку лісового екотуризму [5, с. 201-202].

$$X_{SO} = \sum X_S \times \sum X_O \quad (1)$$

X_{SO} – кумулятивна оцінка можливості впровадження стратегії, що поєднує сильні сторони та можливості;

$\sum X_S$ – загальна оцінка сили сильних сторін, що визначається сумою балів;

$\sum X_O$ – загальна оцінка сили можливостей, що визначається сумою балів.

$$X_{ST} = \sum X_S \times \sum X_T \quad (2)$$

X_{ST} – кумулятивна оцінка можливості впровадження стратегії, що поєднує сильні сторони та загрози;

$\sum X_T$ – загальна оцінка сили загроз, що визначається сумою балів.

$$X_{WO} = \sum X_W \times \sum X_O \quad (3)$$

X_{WO} – оцінка кумулятивного балу доцільності реалізації стратегії поєднання слабких сторін та можливостей;

$\sum X_W$ – загальна оцінка сили недоліків, що визначається сумою балів.

$$X_{WT} = \sum X_W \times \sum X_T \quad (4)$$

X_{WT} – кумулятивна оцінка можливості впровадження стратегії, що поєднує слабкі сторони та загрози.

В результаті ми матимемо узагальнюючу SWOT-матрицю для вибору оптимальної стратегії поведінки об'єкта аналізу на ринку.

У матриці аналізу відбувається взаємодія факторів, в результаті чого формуються такі області: S&O – область взаємодії сильних та слабких сторін; W&O – область взаємодії слабких сторін та можливостей; S&T – область взаємодії сильних та загроз; W&T – область взаємодії слабких сторін та загроз. Відповідно

до парних взаємодій, що знаходяться в цих областях, будується подальша економічна бізнес-модель на основі карти альтернативних векторів стратегій. Відповідно, вектор стратегії визначається площею прямокутників, що характеризують відповідну область взаємодії факторів сильних та слабких сторін, можливостей та загроз. Вибір оптимальної стратегії поведінки слід здійснювати відповідно до максимізації площі прямокутника взаємодії факторів.

$$S_{S\&O} = X_{SO} = \sum X_S \times \sum X_O \rightarrow \max$$

$$S_{W\&O} = X_{WO} = \sum X_W \times \sum X_O \rightarrow \max$$

$$S_{S\&T} = X_{ST} = \sum X_S \times \sum X_T \rightarrow \max$$

$$S_{W\&T} = X_{WT} = \sum X_W \times \sum X_T \rightarrow \max$$

Оптимальною стратегією буде поєднання цих факторів, добутку оцінок балів та, відповідно, площі прямокутника взаємодії, яка є максимальною.

Відзначимо, що комплексний аналіз економічного середовища розвитку лісового екотуризму в Україні вимагає систематизації внутрішніх характеристик сектору та зовнішніх факторів, що формують умови його функціонування. У цьому контексті доцільним є застосування SWOT-аналізу як інструменту стратегічної діагностики, який дозволяє виявити сильні та слабкі сторони економічного середовища, а також визначити можливості й загрози, що виникають під впливом зовнішніх економічних, інституційних, соціальних та екологічних чинників. SWOT-аналіз у межах даного дослідження орієнтований не лише на фіксацію поточного стану лісового екотуризму, а й на ідентифікацію потенціалу його трансформації в умовах сталого розвитку, післякризового відновлення та євроінтеграційних процесів. Це створює підґрунтя для подальшого формування альтернативних стратегій розвитку, спрямованих на підвищення економічної ефективності, інституційної узгодженості та екологічної стійкості лісових екотуристичних територій.

В таблиці 1 наведемо карту SWOT економічного середовища розвитку лісового екотуризму в Україні.

Загальна оцінка сили кожної групи факторів, розрахована шляхом підсумовування окремих балів, виглядає наступним чином: сила сильних сторін становить 23 бали, слабких сторін – 22 бали, сила можливостей також становить 21 бал, а загроз – 26 балів. На основі цих оцінок ми можемо побудувати комплексну загальну SWOT-матрицю, яка допоможе вибрати оптимальну стратегію

Таблиця 1

Карта SWOT економічного середовища розвитку лісового екотуризму в Україні

Можливості	Бали	Загрози	Бали
– євроінтеграційні процеси та доступ до міжнародних програм фінансування розвитку внутрішнього туризму та зміна споживчих уподобань	4	– тривала макроекономічна нестабільність та інвестиційні ризики	4
– запровадження механізмів плати за екосистемні послуги	3	– кліматичні зміни та деградація лісових екосистем	5
– формування регіональних лісових екотуристичних кластерів	2	– перевищення рекреаційного навантаження на окремі території	5
– післявоєнне відновлення із фокусом на сталий розвиток	5	– військові та післявоєнні екологічні наслідки	5
– зростання міжнародного попиту на автентичні природні дестинації	4	– конкуренція з боку інших видів туризму без екологічних обмежень	3
	3	– зниження платоспроможного попиту населення	4
Загальна сума	21	Загальна сума	26
Сильні сторони	Бали	Слабкі сторони	Бали
– значний природно-ресурсний потенціал лісових територій України	4	– фрагментарність інституційного управління лісовим екотуризмом	4
– зростаючий внутрішній попит на екологічно орієнтовані туристичні послуги	3	– недостатній рівень інвестицій у екотуристичну інфраструктуру	5
– наявність локальних ініціатив і громадських проєктів у сфері екотуризму	5	– низький рівень цифровізації управління туристичними потоками	4
– можливість диверсифікації регіональної економіки через екотуризм	3	– відсутність єдиної системи оцінки рекреаційної місткості лісів	3
– потенціал формування мультиплікаційного ефекту для суміжних секторів	3	– недостатня комерціалізація екосистемних послуг	3
– сумісність розвитку лісового екотуризму з принципами сталого розвитку та зеленої економіки	5	– слабка інтеграція лісового екотуризму у регіональні стратегії розвитку	
Загальна сума	23	Загальна сума	22

Джерело: сформовано автором

економічного розвитку лісового екотуризму у цьому контексті. Загальна SWOT-матриця представлена нижче.

Згідно з результатами розрахунків, найвище значення спостерігається на перетині сильних сторін та загроз, де сукупний бал сягає 598 балів. Це свідчить про значну відповідність між виявленими слабкими сторонами та наявними потенційними можливостями. На Рис. 1 показано обраний вектор для альтернативної SWOT-стратегії, що забезпечує чітке уявлення про стратегічний напрямок на основі аналізу.

Виходячи з отриманих даних, відзначимо, що формування ефективної стратегії розвитку лісового екотуризму в Україні потребує

активного використання наявних внутрішніх сильних сторін економічного середовища з метою мінімізації та нейтралізації зовнішніх загроз, що впливають на стабільність і перспективи галузі. У цьому контексті ключовим є поєднання природно-ресурсного потенціалу лісових територій із інституційними, економічними та соціальними інструментами управління, орієнтованими на сталий розвиток.

Передусім, значний природний та рекреаційний потенціал лісових екосистем може бути використаний для зниження ризиків, пов'язаних із макроекономічною нестабільністю та коливанням попиту. Орієнтація на внутрішній туризм, розвиток короткотермінових і всесезонних екотуристичних продуктів,

Таблиця 2

Загальна SWOT-матриця економічного розвитку лісового екотуризму

		Можливості	Загрози
		$\sum X_o = 21$ бал	$\sum X_T = 26$ балів
Сильні сторони	$\sum X_s = 23$ бали	S&O $X_{so} = 23 \cdot 21 = 483$	S&T $X_{st} = 23 \cdot 26 = 598$
Слабкі сторони	$\sum X_w = 22$ бали	W&O $X_{wo} = 22 \cdot 21 = 462$	W&T $X_{wt} = 22 \cdot 26 = 572$

Джерело: сформовано автором

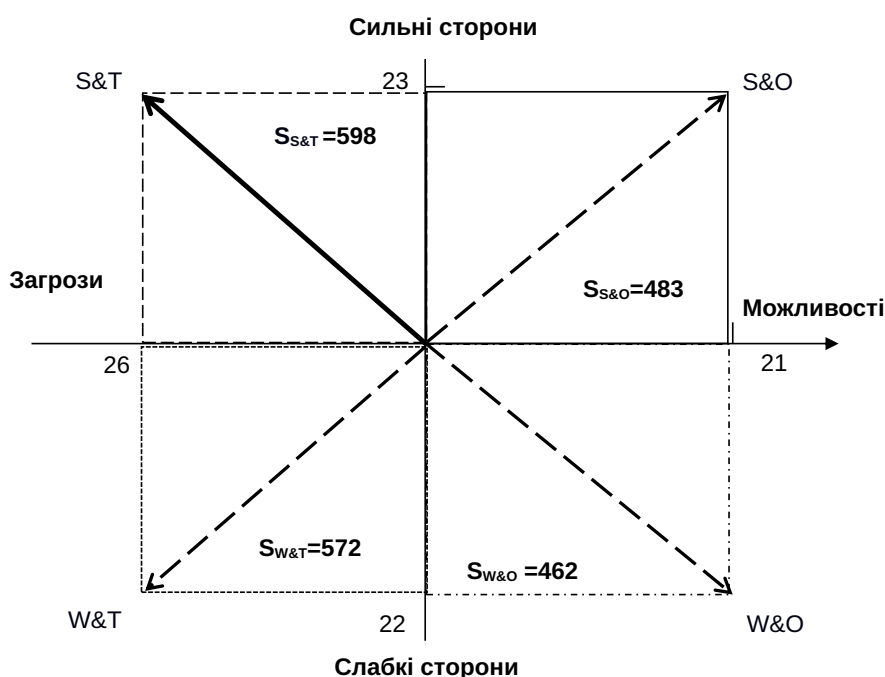

Рис. 1. Графік обраного вектору для альтернативної SWOT-стратегії

Джерело: сформовано автором

а також формування локальних туристичних маршрутів дозволяє зменшити залежність від зовнішніх ринків і підвищити адаптивність сектору до економічних криз. У цьому контексті лісовий екотуризм може виступати стабілізуючим елементом регіональної економіки.

Сумісність лісового екотуризму з принципами сталого розвитку та зеленої економіки створює можливості для протидії загрозам кліматичних змін і деградації лісових екосистем. Запровадження екологічних стандартів, розвиток екоосвітніх програм і популяризація відповідальної туристичної поведінки дозволяють зменшити антропогенне навантаження та підвищити екологічну свідомість відвідувачів [4, с. 204]. Це, у свою чергу, сприяє збе-

реженню природної привабливості територій і довгостроковій конкурентоспроможності лісових дестинацій.

Мультиплікаційний ефект розвитку лісового екотуризму може бути використаний для зниження соціально-економічних ризиків, пов'язаних зі зниженням платоспроможного попиту населення. Розвиток суміжних видів діяльності – транспорту, харчування, культурних і освітніх послуг – створює додаткові джерела доходів і робочі місця, що підвищує економічну стійкість регіонів. Це дозволяє сформувати більш диверсифіковану економічну структуру, менш чутливу до зовнішніх шоків.

Важливим напрямом нівелювання загроз перевищення рекреаційного навантаження та

втрата екологічної рівноваги є використання сильних сторін у вигляді потенціалу цифровізації управління туризмом. Впровадження GIS-технологій, систем моніторингу відвідуваності та цифрових платформ бронювання маршрутів дозволяє регулювати туристичні потоки, запобігати концентрації відвідувачів на вразливих територіях і підвищувати рівень безпеки [3]. Це особливо актуально в умовах післявоєнного відновлення, коли питання контролю доступу до лісових територій набувають додаткового значення.

Нарешті, використання сильних сторін у вигляді відповідності лісового екотуризму євроінтеграційним пріоритетам України дозволяє зменшити інституційні та політичні загрози. Гармонізація нормативно-правової бази, залучення міжнародних програм підтримки та адаптація європейських практик управління створюють умови для підвищення інституційної стабільності та передбачуваності розвитку галузі.

Таким чином, стратегія розвитку лісового екотуризму в Україні, що ґрунтується на активному використанні наявних сильних сторін і цілеспрямованому нівелюванні загроз, здатна забезпечити формування стійкого, адаптивного та конкурентоспроможного сектору, інтегрованого у національну та європейську систему сталого розвитку.

Висновки. Проведене дослідження засвідчує, що розвиток лісового екотуризму в Україні слід розглядати як стратегічний напрям формування сталого економічного

середовища, здатного поєднати завдання збереження лісових екосистем із потребами соціально-економічного розвитку регіонів. Аналіз показав, що лісовий екотуризм має значний природно-ресурсний, рекреаційний та соціально-економічний потенціал, однак його реалізація стримується низкою системних обмежень інституційного, фінансового та управлінського характеру.

Застосування SWOT-аналізу дало змогу визначити ключові сильні та слабкі сторони економічного середовища лісового екотуризму, а також основні можливості й загрози його розвитку. До домінантних переваг віднесено значний ресурсний потенціал лісових територій, зростаючий попит на екологічно орієнтовані туристичні продукти, потенціал локального підприємництва та відповідність лісового екотуризму принципам сталого розвитку. Водночас стримуючими чинниками залишаються фрагментарність управління, недостатній рівень інвестицій та слабка інтеграція екотуризму у регіональні стратегії розвитку. Обґрунтовано, що стратегія розвитку лісового екотуризму має базуватися на активному використанні виявлених переваг для мінімізації економічних, кліматичних та інституційних ризиків.

В цілому ж, отримані результати свідчать, що лісовий екотуризм може виступати ефективним інструментом диверсифікації регіональної економіки, підвищення її стійкості та формування конкурентоспроможних екотуристичних дестинацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бойко В. О. Екологічний туризм як складова зеленої економіки. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8773> (дата звернення 07.12.2025)
2. Що таке Цілі сталого розвитку? URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku> (дата звернення 15.12.2025)
3. Amadu F. O., Nhamo L., Benzougagh B., Turyasingura B. Application of geographic information system in ecotourism: a global bibliometric analysis. *Cogent Social Sciences*. 2025. № 11(1). 2460711
4. Diamantis D. Stakeholder ecotourism management: exchanges, coordination's and adaptations. *Journal of Ecotourism*. 2018. № 17. P. 203-205. DOI: 10.1080/14724049.2018.1502122
5. Kostynets V., Kostynets I. Alternative SWOT strategies as a tool in territorial marketing. *Actual Problems of Economics*. 2016. № 186(12). P. 199-205.
6. Melnykovych M., Nijnik M., Soshenskyi O., Zibtsev S., Lobchenko G., Sarkki S., Voloshyna N., Soloviy I., Kravets P., Khan Y., Yaroshchuk R., Keeton W.S., Rosset C., Pauli B., Garcia C.A., Waeber P.O. Pathways for Ukraine's post-war nature recovery: Focus on forest socio-ecological systems. *Ambio*. Springer. 2025.
7. Pinke-Sziva I., Pataki G., Kiss V. Guidelines for Ecosystem Services Based Ecotourism Strategy. Corvinus University of Budapest. Budapest, 2021. 49 p.
8. Roman M., Kudinova I., Samsonova V., Kawęcki N. Innovative Development of Rural Green Tourism in Ukraine. *Tourism and Hospitality*. 2024. № 5(3). P. 537-558.
9. Tomej K., Bilynets I. Large-scale tourism transformations through regeneration: A living systems perspective on tourism developments in Ukraine during the war. *Annals of Tourism Research*. 2024. № 109. 103856.

10. Ukraine teams up with travel Inc. to prepare for post-war tourism. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-teams-up-with-travel-inc-prepare-post-war-tourism-2024-03-06/> (дата звернення 10.12.2025)

REFERENCES:

1. Boiko V. O. (2021). Ekolohichniy turizm yak skladova zelenoi ekonomiky [Ecotourism as a component of the green economy]. *Efektivna ekonomika*, no. 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8773> (accessed December 7, 2025) (in Ukrainian)
2. Shcho take Tsili staloho rozvytku? [What are the Sustainable Development Goals?]. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku> (accessed December 15, 2025) (in Ukrainian)
3. Amadu F. O., Nhamo L., Benzougagh B., Turyasingura B. (2025). Application of geographic information system in ecotourism: a global bibliometric analysis. *Cogent Social Sciences*, no. 11(1), 2460711
4. Diamantis D. (2018). Stakeholder ecotourism management: exchanges, coordination's and adaptations. *Journal of Ecotourism*, no. 17, pp. 203-205. DOI: 10.1080/14724049.2018.1502122
5. Kostynets V., Kostynets I. (2016). Alternative SWOT strategies as a tool in territorial marketing. *Actual Problems of Economics*, no. 186(12), pp. 199-205.
6. Melnykovich M., Nijnik M., Soshenskyi O., Zibtsev S., Lobchenko G., Sarkki S., Voloshyna N., Soloviy I., Kravets P., Khan Y., Yaroshchuk R., Keeton W.S., Rosset C., Pauli B., Garcia C.A., Waeber P.O. (2025). Pathways for Ukraine's post-war nature recovery: Focus on forest socio-ecological systems. *Ambio*. Springer.
7. Pinke-Sziva I., Pataki G., Kiss V. (2021). Guidelines for Ecosystem Services Based Ecotourism Strategy. Corvinus University of Budapest. Budapest. 49 p.
8. Roman M., Kudinova I., Samsonova V., Kawęcki N. (2024). Innovative Development of Rural Green Tourism in Ukraine. *Tourism and Hospitality*, no. 5(3), pp. 537-558.
9. Tomej K., Bilynets I. (2024). Large-scale tourism transformations through regeneration: A living systems perspective on tourism developments in Ukraine during the war. *Annals of Tourism Research*, no. 109, 103856.
10. Ukraine teams up with travel Inc. to prepare for post-war tourism. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-teams-up-with-travel-inc-prepare-post-war-tourism-2024-03-06/> (accessed December 10, 2025)